

FLORIN UNTARU

DANIELA PENU

MONEDĂ ȘI MANAGEMENT BANCAR

APLICAȚII ȘI STUDII DE CAZ

EDIȚIA A III-A REVIZUITĂ

Copyright © 2012, **Editura Pro Universitaria**

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin
Editurii Pro Universitaria

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al
Editurii Pro Universitaria

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

UNTARU, FLORIN

Monedă și management bancar / Florin Untaru. –

Ed. a 3-a, rev. - București : Pro Universitaria, 2012

Bibliogr.

ISBN 978-606-647-465-8

336.74(075.8)

65.012.4:336.71(075.8)

CUVÂNT ÎNAINTE

Importanța monedei și a managementului bancar în economiile contemporane nu poate fi pusă la îndoială de nimeni; de aceea, este pe deplin justificată studierea în facultățile cu profil economic a problematicii pe care o ridică astăzi circulația monetară, relațiile de creditare sau relațiile dintre băncile comerciale și banca centrală.

Această culegere de aplicații și studii de caz este destinată în special studenților Facultății de Finanțe, Bănci și Contabilitate, dar ea poate constitui un ghid util pentru toți cei care doresc să cunoască mai multe lucruri despre domeniile enunțate.

Lucrarea este structurată pe două module: Monedă, respectiv Management bancar; acestea, la rândul lor, conțin aplicații rezolvate sau propuse, care abordează aspecte practice legate de masa monetară, credit și dobândă, bănci centrale și bănci comerciale, politici monetare, riscuri bancare sau reforma sistemului bancar.

Neavând pretenția că am realizat o descriere completă a temelor propuse, ne manifestăm totuși speranța că maniera de prezentare este accesibilă și ușor de asimilat.

Autorii

MONEDĂ

CAPITOLUL 1

MASA MONETARĂ

1.1 NOȚIUNI INTRODUCATIVE

❖ *Definiția masei monetare*

Masa monetară reprezintă ansamblul activelor care pot fi utilizate pentru achiziția de bunuri și servicii sau pentru stingerea datoriilor.

❖ *Agregatele monetare*

- M_0 (baza monetară) cuprinde:
 - numerar aflat în circulație în sistemul bancar;
 - rezervele constituite de băncile comerciale la banca centrală.
- agregatul monetar M_1 (lichiditate primară) cuprinde:
 - numerar aflat în circulație în afara sistemului bancar;
 - depozite la vedere.
- agregatul monetar M_2 (quasimonedă sau lichiditatea secundară) cuprinde, în plus de M_1 , plasamentele la termen și în vederea economisirii;
- agregatul monetar M_3 cuprinde, în plus de M_2 , active cu grade diferite de lichiditate: certificate de trezorerie, bonuri de tezaur, alte titluri emise de agenții economici pe termen scurt.

❖ *Viteza de circulație a monedei*

Definiție: viteza de circulație a monedei reprezintă numărul de acte de vânzare-cumpărare realizate de un semn bănesc într-o anumită perioadă.

Formula de calcul pentru viteza de circulație a monedei

$$M * V = P * Q$$

unde:

$$V = \frac{P * Q}{M}$$

M = masa monetară;

V = viteza de circulație a monedei;

P = nivelul prețurilor;

Q = volumul bunurilor și serviciilor.

❖ *Viteza de rotație a monedei*

Definiție: viteza de rotație reprezintă frecvența cu care banii se reîntorc la bancă.

Formule de calcul pentru viteza de rotație a monedei

a) viteza de rotație sub formă de coeficient

$$V_r = \frac{\text{Rulaj banesc}}{\text{Masa monetara}} = \frac{R}{M}$$

Rulajul bănesc reprezintă diferența dintre încasările și plățile dintr-o anumită perioadă.

b) viteza de rotație exprimată în zile

$$V_r = \frac{t}{V_r} = \frac{t}{\frac{R}{M}} = \frac{t * M}{R}$$

unde:

t = durata

❖ *Cererea și oferta de monedă*

M_D = cererea de bani pe piața monetară;

M_S = oferta de bani pe piața monetară

Formula de calcul pentru oferta de monedă

$$M_S = m * M_0$$

unde:

m = multiplicatorul monetar;

M_0 = baza monetară.

Modificarea ofertei de monedă

$$\Delta M_S = m * \Delta M_0$$

Formula de calcul pentru baza monetară

$$M_0 = E + DI$$

unde:

E = emisiunea monetară;

DI = disponibilități ale băncilor comerciale la banca centrală.

❖ *Piața monetară în echilibru*

Piața monetară este în echilibru dacă cererea de monedă este egală cu oferta de monedă.

$$M_D = M_S$$

1.2. APLICAȚII ȘI STUDII DE CAZ REZOLVATE

1. Se cunosc următoarele informații:

- rezervele constituite de băncile comerciale la banca centrală: 100 u.m.;
- numerar în afara sistemului bancar: 250 u.m.;
- depozite la vedere: 300 u.m.;
- plasamente la termen: 400 u.m.;
- certificate de trezorerie: 180 u.m.

Să se determine:

- a) baza monetară;
- b) agregatul monetar M_1 ;
- c) agregatul monetar M_2 ;
- d) agregatul monetar M_3 .

Rezolvare:

a) Baza monetară (M_0) = numerar aflat în circulație în sistemul bancar + rezervele constituite de băncile comerciale la banca centrală

$$\text{Baza monetară} = 100 \text{ u.m.}$$

b) M_1 = numerar din afara sistemului bancar + depozite la vedere

$$M_1 = 250 + 300 = 550 \text{ u.m.}$$

c) $M_2 = M_1$ + plasamente la termen și în vederea economisirii

$$M_2 = 550 + 400 = 950 \text{ u.m.}$$

d) $M_3 = M_2$ + certificate de trezorerie + bonuri de tezaur + alte titluri emise de agenții economici pe termen scurt

$$M_3 = 950 + 180 = 1.130 \text{ u.m.}$$

2. Să se determine viteza de circulație a monedei, dacă se cunosc:

- masa monetară: 1.000 u.m.;
- prețul bunurilor și serviciilor: 40 u.m.;
- volumul bunurilor și serviciilor: 500 u.m.

Rezolvare:

$$V = \frac{P * Q}{M} = \frac{40 * 500}{1.000} = 20$$

3. Să se determine viteza de rotație, dacă se cunosc:

- total încasări: 4.000 u.m.;
- total plăți: 1.500 u.m.;
- masa monetară: 1.000 u.m.

Rezolvare:

$$V_r = \frac{R}{M}$$

$$R = \text{Total încasări} - \text{Total plăți} = 4.000 - 1.500 = 2.500 \text{ u.m.}$$

$$V_r = \frac{2.500}{1.000} = 2,5 \text{ rotații}$$

4. Să se determine numărul de zile necesare pentru realizarea unei rotații într-un an, dacă se cunosc:

- viteza de circulație a monedei: 20;
- prețul bunurilor și serviciilor: 30 u.m.;
- volumul bunurilor și serviciilor : 400 u.m.;
- total încasări: 3.000 u.m.;
- total plăți: 600 u.m.

Rezolvare:

$$V = \frac{P * Q}{M}; M = \frac{P * Q}{V}$$

$$M = \frac{30 * 400}{20} = 600 \text{ u.m.}$$

$$R = \text{Total încasări} - \text{Total plăți} = 3.000 - 600 = 2.400 \text{ u.m.}$$

$$d_z = \frac{M * t}{R} = \frac{600 * 360}{2400} = 90 \text{ zile}$$

5. Să se determine numărul de zile necesare pentru realizarea unei rotații într-un an, dacă se știe că viteza de rotație este de 3,8 rotații.

Rezolvare:

$$d_z = \frac{t}{V_r} = \frac{360}{3,8} = 94,7 \text{ zile}$$

6. La momentul t_0 viteza de rotație este de 4,84 rotații, iar masa monetară este de 950 u.m. Dacă la momentul t_1 viteza de rotație este de 4,42 rotații, să se determine cu cât trebuie să se modifice rulajul bănesc (masa monetară nu se modifică).

Rezolvare:

◆ *momentul t_0*

$$V_r = \frac{R}{M}; R_0 = V_r * M$$

$$R_0 = 4,84 * 950 = 4.598 \text{ u.m.}$$

◆ *momentul t_1*

$$V_r = \frac{R}{M}; R_1 = V_r * M$$

$$R_1 = 4,42 * 950 = 4.199 \text{ u.m.}$$

$$\Delta R = R_1 - R_0 = 4.199 - 4.598 = -399 \text{ u.m.}$$

Concluzie: dacă viteza de rotație scade de la 4,84 la 4,42 rotații, va avea ca rezultat o reducere a rulajului bănesc cu 399 u.m.